

Hevði tú viljað fingið hendan í teg!?

Hevði nakar viljað fingið hendan knívin í seg?

Í bakið ella í hálsin til dæmis?

Sjálvandi ikki.

Heldur ikki tann, sum hevur lagt knívin í ruskposan.

Sum hann er her. Óinnballaðan.

Ja, knívrin er funnin í einum ruskposa, sum kom út í Havnardal fyrri stuttum.

Hvør skuldi trúð tí, at menninir, sum taka ruskposarnar, eru í livsvanda, tá teir eru til arbeiðis?

Men tað eru teir.

Hetta er onki eindæmi.

Eina ferð, ein teirra tók ein posa á bakið, oyðilegði hann jakkan. Hann skarst upp.

Eina aðru ferð, teir skuldu koyra ein posa í ovnin, datt ein dolkur úr honum.

Og ikki so sjáldan eru brotnar fløskur í ruskposunum.

Bara blakað í. Hóast tað stendur á posanum, at hvast rusk skal ballast inn.

Tað er kanska óneyðugt, tað stendur har. Tí tað sigur seg sjálvst.

Á sjúkrahús

Hetta hugsanarloysi er ikki nýtt. Longu í juli 1979 hevði myndablaðið Magn grein um vandarnar, ruskmenninir eru í.

Brot úr henni tola at verða endurgivin:

„Ein hevur ligið á hospitalinum nú. Hann hevði skorið seg í hondina. Hann skar nakrar spengur yvir av einari fløsku.

Sjálvur mundi eg einaferð verið skorin á háls av einum knívi. Eg setti posan niður á økslina, so kom knívrin út gjøgnum síðuna á posanum og niðarvið hálsinum á mær.

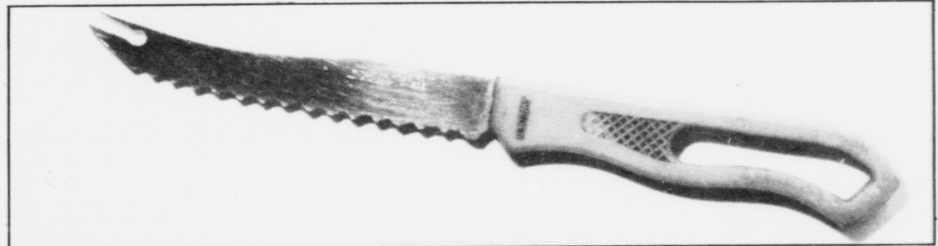
Vit hava fleiri knívar liggjandi í bilinum, sum fólk hava blakað burtur. Eisini hava vit funnið liggjar. Eina kvisl fekk eg einaferð millum herðabløðini á mær...“

Arbeiðið er nokk so vandamikið, bert tí fólk ikki hugsa seg nóg væl um. Ruskmenninir rokna ikki við, at slíkt verður koyrt í. Teir hava ikki altíð møguleika at siggja tað, um tað ikki liggur omaná.

Heldur ikki er loyvt at koyra trykklóssir í, sum ikki eru heilt tómar. Tær gera ein veldiga sprenging, tá tær koma í ovnin. Enn er ongin komin til skaða av tí.

Men av fyrverkarið kom ein maður einaferð til skaða úti á ruskstöðini. Onkur hevði koyrt fyrverkari í ein posa. Knappliga leyp ein av hesum kinesarunum úr ovninum beint upp í munnin á manninum og skræddi alt upp...“

hd

Hesin knivur lá óinnballaður í einum ruskposa. Leggið merki til tann spiska oddin.

Grov skuldseting at vit hava snýtt!

— Óvanligt sakarmál tikið til dóms. Sjómannsskulanæmingar vilja reinsast fyri skuldseting og krevja 440.000 kr. í endurgjaldi

Ein grov skuldseting, sum ongi prógv eru fyri er sonn.

Hetta var niðurlagið hjá sakførarunum hjá teimum trimum sjómannsskulanæmingunum, sum í 1982 blivu burturvistar frá próvtøkuni, tí teir skuldu havt snýtt í skrivligum enskum.

Teir triggir góðtøku ikki burturvisingina og eftir, at hon hevði verið til viðgerðar hjá Landsskúla-fyrisitingini, Landsskúlaráðnum og Landsstýrinum uttan, at teir fingi viðhald, avgjördu teir at stevna Landsstýrinum við kravi um, at tað verður dømt at víðurkenna, at burturvisingin er ógildug.

Teir hava eisini lagt endurgjaldskrav móti Landsstýrinum.

Fyri mista inntøku, tí teir ikki fingi skipsføraraprógvið tá í 1982, og fyrri tort, tí málið kom bæði í bløðini og Útvarpið.

Teir krevja 50.000 kr. hver fyrri tort og annars ávikavist 89.736 kr., 162.000 kr. og 35.437 kr.

Føroya rættur skal nú døma í málinum.

Umsetingar

Hetta óvanliga sakarmálið var fyrri í rættinum fyrrapartin mánadagin.

Tá kom fram, at teir triggir næmingarnir á Føroya sjómannsskúla blivu

burturvistar, tí teir skuldu hava havt samband hvør við annan undir próvtøkuni í skrivligum enskum.

Próvdómarin, Jógvan á Dul — tað var hann, sum tók stig til at fáa teir triggjar burturvistar — greiddi rættinum frá, at lærarin hjá teimum bað seg hyggja serliga eftir loysnunum hjá hesum trimum.

Tá hann hevði gjørt tað, var hann ikki í iva um, at her var farið óregluliga fram.

Teir høvdu snýtt.

Tí orðaval og setningar vóru so lík og villur tær somu í umsetingum, at tað bar ikki annað til enn, at teir høvdu snýtt.

Talan er serliga um, at tann eini skal hava fingið hjálp frá hinum báðum.

Hvussu teir hava borið seg, visti Jógvan á Dul ikki at siga.

Men hann helt, teir høvdu gjørt soleiðis, at fyrst var ein farin á w.c. og har lagt eitt ark við umsetingini. Síðan er tann, sum skuldi hava hjálpin, farin á w.c. og havt umsetingina við sær inn aftur og skrivað hana av.

Jógvan á Dul var ikki sjálvur hjástaddur undir próvtøkuni.

Men tað kom fram á rættarfundinum, at teir, sum ansaðu eftir, ikki varnaðust nakað óregluligt.

Serkøn kanning

Ludvig Petersen, landskúlalastjóri, varð eisini avhoyrdur mánadagin.

Hann segði, at Landskúla-fyrisitingin læt serkøn fólk kanna uppgávurnar hjá øllum næmingunum í flokkinum, teir triggir vóru í.

— Kanningin visti týðiliga, at samband er millum teir triggjar.

Til dæmis hava teir somu feilir, segði Ludvig Petersen.

— Vit hava gjøgnumgingið hetta fleiri ferðir og tað er ongin ivi um, at samband var millum teir á próvtøkuni.

Ludvig Petersen segði, at Landsskúla-fyrisitingin kundi ikki góðtaka, at menn sleppa úr Sjómannsskúlanum at føra skip við at snýta seg gjøgnum próvtøkuna.

Og tað er ongin munur á, antin tú fær hjálp frá øðrum ella hjálpir øðrum.

Umaftur

Tá Landsskúla-fyrisitingin staðfesti avgerðina hjá próvdómaranum, alto góðkendi burturvisingina, kærdu teir triggir til Landsskúlaráðið.

Sum mælti til at loysa málið við semju. Soleiðis, at teir triggir skuldu fara upp aftur í skrivligum enskum. Hetta vildu teir eisini. Men Landsstýrið valdi heldur at taka undir við próvdómaranum, fekk Føroya rættur at vita.

Endin bleiv so tann, at teir triggir burturvistu næmingarnir stevndu Landsstýrinum fyrri at bliva reinsaðir fyrri tað, sum fleiri ferðir á rættarfundinum mánadagin

bleiv kallað ein grov skuldseting.

Próvbyrðan

Sakførararnir hjá teimum trimum saksøjarunum lögdu dent á, at øll próvbyrðan liggur hjá saksøkta, Landsstýrinum.

Teir kunna ikki prógva, at teir ikki hava snýtt. Men Landsstýrið, sum skuldsetir teir fyrri at hava snýtt, eigur at prógva hetta, segdu sakførararnir og eftirlýstu samstundis prógvum.

Teir søgdu, at teir høvdu roynt at provkera Landsstýrið til at leggja fram umsetingarnar hjá øllum, sum vóru til royndina í skrivligum enskum, so tað hevði borið til samanbórið við tær eisini.

Men hetta eydnaðist ikki.

Sakførararnir eftirlýstu eisini einari skrivligari niðurstøðu av serkønu kanningini hjá Landskúla-fyrisitingini.

Hesa kanning gjørdur tveir lærarar í Hoydølum. Sakførarin hjá Landsstýrinum helt, at tá bæði Landsskúla-fyrisitingin og Landsstýrið tóku undir við avgerðini hjá próvdómaranum um burturvising, so má hon vera rætt.

Vit muga hava tað alit á landsins stovnum og myndugleikum, at teir duga at meta rætt í slíkum førum, segði sakførarin.

Sum annars mótmælti endurgjaldskrevnum.

Tey vóru komin so seint, at hann hevði ikki havt høvi til at tikið støðu til tey, segði hann.

hd

Fundurin

um

fólkaskúlan

Hóskvöldið kl. 19.00 sendir Útvarpið frá pallborðsfundinum um fólkaskúlan sum Føroya Lærarafelag skipaði fyrri í Kommunuskúlahøllini í Havn um viku-skiftið.

Sendingin varar tveir tímar og er so-statt einasta sending á skránni hóskvöldið.

Fundurin um fólkaskúlan, hóskvöldið kl. 19.

KFUM og KFUK

hevur fund í kvöld kl. 20.00 í KFUK: tónleikur, sangur, drekka og arftákt.

Alment foreldrakvöld

Mánakvöldið kl. 20.00 verður í KFUK alment foreldrakvöld við Johan Weihe, presti.